

Interne memo

EI

Aan	Léon Faassen en Tom Schulpen
Van	[REDACTED]
Onderwerp	Voortgang Casus Vevar
Datum	8 maart 2024
Bijlage(n)	
Afschrift	
Stuknummer	[Documentnummer]

Stand van zaken

Sinds de bijeenkomst van 30 november j.l. is er een intensief traject gestart waarbij LNV met de provincie Limburg aan de slag is gegaan met het verkennen en uitwerken van sporen die ertoe kunnen leiden dat het bedrijf Vevar zijn bedrijfsactiviteiten gaat beëindigen op de 2 locaties in Nederweert [REDACTED] en Neulensteeg).

Na diverse sessies zijn we nu tot het punt gekomen dat er nog een spoor het meest realistisch is om op korte termijn tot een oplossing te komen. In deze memo een korte uiteenzetting van de sporen die zijn gepasseerd en welke afwegingen en keuzes hierin zijn gemaakt.

- Notificatie bij de Europese commissie
Om de maatwerk transactie van aankoop van deze casus te laten toetsen op staatsteun zouden we er voor 100% zekerheid voor kunnen kiezen deze transactie apart door de EC te laten toetsen. Hier is niet voor gekozen omdat de verwachting is dat dit traject langer dan een jaar gaat duren, waarbij het hoogst onzeker is wat de uitkomst van deze toets zal zijn.
- Marktconforme anticiperende aankoop
Dit kan enerzijds door het Rijk gedaan worden óf door de provincie (via SPUK vanuit het Rijk). Het Rijk heeft inmiddels ene poging gedaan om te verkennen of deze casus via de nationale groundbank aangekocht kan worden. Vanwege de minieme verhouding tussen het aantal hectares en de gebouwen is dit in dit geval niet aan de orde.

[REDACTED]

Bij anticiperende aankopen zul je ook een achterliggend doel moeten hebben wat je beoogd met de aankopen locatie en welke risico's je hierin gaat lopen. Wij kopen niet lukraak gronden/vastgoed, altijd vanuit een bepaald doel (ook anticiperend). Enkele voorbeelden van potentiële anticiperende aankopen door overheden zijn voor:

- 1: mogelijke woningbouw;
- 2: als potentiële ruillocatie voor een veehouder die wenst te verplaatsen;
- 3: aanleg infrastructuur;
4. Gebiedsontwikkeling

Interne memo

EI

Ad1: Mogelijke woningbouw, is wat ik uit de gesprekken begrepen heb, nog erg onduidelijk. Als Provincie kopen wij zelden met het doel voor woningbouw. Veel meer voor aanleg infrastructuur. [REDACTED]

Ad2: Gezien de grootte van de locatie Vevar, kan de vraag gesteld worden of het reëel is dat een verplaatser zich hier nu (met huidige wetgeving en ontwikkelingen) gaat vestigen. Ook een eventuele verplaatser zal tegen de problemen aan lopen die Vevar nu ook ondervindt. Het is daarnaast de insteek om deze locatie te saneren en geen verdere veehouderij meer te laten plaatsvinden.

Op het moment dat een overheid over wenst te gaan tot aankoop voor het sluiten van de productiecapaciteit (dus aanvullende vergoedingen), dan komt ook hier meteen het staatssteun verhaal om de hoek kijken.

Als wij als Provincie zouden verwerven zullen we niet enkel middelen voor de aankoop moeten krijgen (vastgoedverwerving). Maar dan dient er ook een sloopkostenvergoeding, beheerskosten voor ons bij te komen, anders wordt Provincie in de toekomst met flinke sloopkosten geconfronteerd.

Ad3: Op dit moment speelt er geen infrastructureel project waar deze locatie nodig is dan wel voor een verplaatser.

Ad4: Op dit moment is er ons inziens geen gebiedsontwikkeling bekend waarbij deze locatie is aangewezen of in de toekomst aangewezen zal worden voor een andere invulling. Vanwege de ligging ligt dit ook niet in lijn van de verwachting in nabije toekomst.

Grondslag

Om te komen tot één van bovenstaande sporen is het nodig om in ieder geval ene grondslag te hebben. Op dit moment trachten we deze grondslag te vinden door een impactonderzoek uit te laten voeren op het gebied van ecologie, planologie (herbestemmingsmogelijkheden), milieu en leefklimaat. Op basis van deze analyse zou het dan mogelijk zijn om, bijvoorbeeld, gefundeerd over te gaan op het intrekken van de vergunningen (Wnb of milieuvergunning).

Hierbij is het zaak dat de juridische aspecten op het gebied van haalbaarheid en precedentwerking goed worden onderzocht.

Daarnaast moet ook de jurisprudentie die er op dergelijke cases aanwezig is goed worden onderzocht.

Op dit moment wordt er gekeken of casus Steenberg en Nedalco ook relevant kan zijn voor deze casus. Het betreft hier een bedrijf dat uiteindelijk 'verplaatst' is en hiervoor gecompenseerd is. Uiteindelijk is dit bedrijf niet daadwerkelijk verplaatst, maar dit heeft voor de rechter stand gehouden. Onderaan deze memo een uitwerking hiervan op basis van een gesprek dat is gevoerd met [REDACTED] van Simmons&Simmons.

Vervolgstappen

Op dit moment is ook de gemeente Nederweert aangehaakt en zetten we ons in om een overzicht samen te stellen van de impact die het bedrijf heeft op het gebied van ecologie, planologie en leefbaarheid. Hiervoor zijn we in gesprek met onderzoeksbureau PouderoyenTonnaer die al bezig waren met een dergelijk rapport dat nu verbreed zal worden.

Daarnaast zijn we bezig met het opstellen van juridische inzichten en adviezen omtrent het intrekken van vergunningen en precedentwerkingen.

Interne memo

EI

Toelichting: **Schadevergoeding voor verplaatsing**

Onder omstandigheden kan aan een onderneming een compensatie of schadeloosstelling (hierna tezamen: 'schadeloosstelling') worden verstrekt wanneer zij zich, om redenen van algemeen belang, verplaatst. In eerdere zaken die de Commissie beoordeeld heeft met betrekking tot bedrijfsverplaatsingen (in Nederland) heeft zij een schadeloosstelling toegestaan niettegenstaande het feit dat er geen sprake was van een onteigening of minnelijke verwerving ter voorkoming van onteigening.

Er is enige discussie over de vraag of onteigening 'voorzienbaar' moet zijn of niet om een schadeloosstelling volgens de systematiek van de Onteigeningswet te kunnen rechtvaardigen. S&S meent dat dat niet voortvloeit uit het besluit dat de Commissie heeft genomen ten aanzien van de verplaatsing van autodemontagebedrijf Steenberg (besluit Cie van 20 december 2006, N 575/2005 - Bedrijfsverplaatsing van Autodemontagebedrijf Steenberg). De Commissie stelt in dat besluit immers dat (in dat geval) "onteigening van Steenberg geen passend alternatief is" (maar niet dat onteigening onmogelijk zou zijn).

Advocaat-Generaal Drijber heeft echter in zijn conclusie voor het arrest van de Hoge Raad in de zaak Harlingen/Spaansen aangegeven dat sprake moet zijn van een voorzienbare onteigening om te kunnen spreken van een schadeloosstelling die geen steunmaatregel vormt (conclusie van 8 mei 2020, ECLI:NL:PHR:2020:466, punt 3.17). Voorts lijkt de Commissie met name bij bedrijfsbeëindigingen of verplaatsingen in de landbouwsector de laatste tijd strenger te zijn geworden en inderdaad de voorzienbaarheid van een onteigening te verlangen (hoewel het niet geheel duidelijk is of de Commissie dat werkelijk altijd als eis stelt). Hoe dan ook is een schadeloosstelling zonder dat sprake is van een voorzienbare onteigening onder de huidige omstandigheden op zijn minst erg risicovol. Daar waar onteigening is uitgesloten, kan moeilijk worden volgehouden dat onteigening voorzienbaar is. Aangezien Provinciale Staten bepaald hebben niet te onteigenen voor natuur en/of stikstof, zal de casus Vevar anders gedifferentieerd moeten worden van andere bedrijfsverplaatsingen in de veeteeltsector. Hier speelt immers ook dat Vevar voor geuroverlast zorgt in Ospel omdat het bedrijf tegen de woonkern aanligt.

Daarin onderscheidt het bedrijf zich mogelijk van andere veehouderijen en is er niet alleen sprake van een belasting van het natuurlijke milieu, maar ook van het woonmilieu. Het niet uitsluiten van onteigening uiteindelijk bewerkstelligt dat aan Vevar een schadeloosstelling kan worden betaald, die anders niet zou kunnen worden betaald.

Om de verplaatsing goed te onderbouwen zouden de volgende zaken in elk geval goed gedocumenteerd moeten worden:

1. Vaststellen dat Vevar beschikt over allen benodigde vergunningen voor de betreffende locaties en zich aan de vergunningen houdt.
2. Vaststellen dat de vergunningen voor onbepaalde tijd zijn afgegeven of in elk geval niet op korte termijn verlopen (zodat 'het probleem' door het niet verlengen van de vergunningen zou kunnen worden opgelost).
3. Vaststellen dat Vevar verdergaande maatregelen heeft getroffen dan waartoe zij wettelijk gehouden is om geuroverlast tegen te gaan (niet strikt noodzakelijk, maar dit versterkt het betoog wel aanzienlijk). Breng ook eventuele andere overlast voor de omgeving in kaart.
4. Vaststellen dat ondanks genomen maatregelen sprake is (en blijft) van geuroverlast (en wellicht andere overlast) voor de omgeving.

Interne memo

EI

5. Vaststellen dat het niet mogelijk de vergunningen in te trekken of aan te scherpen (althans niet zonder dat Vevar daarvoor gecompenseerd zou moeten worden).
6. Vaststellen dat wanneer de gemeente zou besluiten om het bestemmingsplan aan te passen met het doel de onderneming te dwingen om te sluiten, Vevar deze beslissing - waarschijnlijk met succes - juridisch zou kunnen aanvechten op grond van misbruik van bevoegdheid door de gemeente, dan wel dat de gemeente Vevar een nadeelcompensatie zou moeten betalen die niet lager is dan de schadeloosstelling die Vevar bij verplaatsing zou worden betaald (hetgeen aannemelijk lijkt als Vevar door de bestemmingswijziging geheel met haar activiteiten zou moeten stoppen).
7. Vaststellen dat er thans nog geen voor onteigening uit de Onteigeningswet voortvloeiende titel aanwezig is (de bestemming is nog niet gewijzigd).
8. In het besluit inzake Nedalco merkt de Commissie op dat het initiatief tot aankoop en verplaatsing van het bedrijf bij de overheid lag. Om onteigening te kunnen gebruiken als springplan naar een schadeloosstelling, is het zaak erop te letten dat het initiatief tot beëindiging bij de overheid ligt en blijft liggen.
Dat is overigens ook logisch gezien de wens om vanuit het algemeen belang het bedrijf te verplaatsen. Dit betekent vanzelfsprekend niet dat partijen niet met elkaar om de tafel kunnen zitten om tot afspraken te komen.

Dat betekent niet dat ook daadwerkelijk onteigening moet plaatsvinden. De schadeloosstelling kan plaatsvinden in het kader van een minnelijke verwerving ter voorkoming van onteigening. Om te kunnen aantonen dat Vevar niet willekeurig een voordeel wordt toegekend, en aldus misbruik van de schadevergoedingsmogelijkheid wordt gemaakt, moet de transactie zoveel mogelijk worden ingekaderd. Daarvoor is het van belang vast te stellen welke concrete kaders/plannen er zijn voor de locaties waar Vevar nu is gevestigd.

De hierboven genoemde omstandigheden zijn ontleend aan het besluit van de Commissie in de zaak over de verplaatsing van Autodemontagebedrijf Steenberg, dus met betrekking tot een verplaatsing. VeVar wil haar activiteiten beëindigen en niet verplaatsen. Uit het besluit van de Commissie in de zaak Nedalco/Bergen op Zoom kan worden afgeleid dat wanneer een schadeloosstelling wordt betaald op grond van de algemeen geldende regels van schadevergoedingsrecht en die regels de ontvanger ervan niet verplichten de schadeloosstelling op een bepaalde manier te gebruiken – in dit geval voor een verplaatsing – de ontvanger vrij is in de besteding van de vergoeding.